

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ЧЕРНЯЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 15366/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

26 липня 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Черняєв проти України»

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Ж.-П. Коста, *Голова*,
п. І. Кабрал Баррето,
п. К. Юнгвірт,
п. В. Буткевич,
п. М. Угрехелідзе,
пані А. Мулароні,
пані Е. Фура-Сандстрьом, *судді*,

та п. С. Найсміт, *заступник Секретаря секції*,
після обговорення в нарадчій кімнаті 28 червня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 15366/03), поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) громадянином України Володимиром Іллічем Черняєвим (далі - заявник) 16 квітня 2003 року.

2. Уряд України (далі - Уряд) був представлений Уповноваженими — пані Валерією Лутковською та пані Зоряною Бортновською.

3. 19 січня 2004 року Суд вирішив направити заяву на комунікацію з Урядом. Суд вирішив, що відповідно до п. 3 ст. 29 Конвенції питання прийнятності та суті справи розглядатимуться разом.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1938 році і проживає у м. Нова Каховка, Херсонська область, Україна.

5. 4 серпня 2000 року Новокаховський міський суд зобов'язав колишнього роботодавця заявника ВАТ «Південний електромашинобудівний завод» (більша частина акцій якого - 70 % - належала державі) виплатити йому заборгованість із заробітної плати у сумі 3150,00¹ грн. Рішення не було оскаржене і набуло статусу остаточного.

6. 3 липня 2001 року Новокаховський міський суд зобов'язав ВАТ «Південний електромашинобудівний завод» (далі - завод) виплатити заявнику компенсацію за моральну шкоду у сумі 1180,00² грн.

7. Листом від 14 лютого 2003 року начальник Херсонського обласного управління юстиції України повідомив заявника, що виконавче провадження щодо стягнення з заводу було зупинено у зв'язку з розпочатим провадженням у справі про банкрутство заводу.

8. 17 травня 2004 року Новокаховський міський суд зобов'язав завод

¹ Приблизно 485 Євро.

² Приблизно 180 Євро.

виплатити заявнику компенсацію за затримку у виплаті заборгованості з заробітної плати в розмірі 13 460,72¹ грн. Виконавче провадження щодо цього рішення було розпочато 24 червня 2004 р.

9. Рішення залишаються невиконаними.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

10. Відповідне національне законодавство викладене в рішенні у справі «*Ромашов проти України*» (№ 67534/01 пп. 16-18, від 27.07.2004 р.).

ПРАВО

11. Заявник скаржився на стверджувану неспроможність державних органів виконати рішення від 4.08.2000 р. та 3.07.2001 р., винесені на його користь. Він посилався на п. 1 ст. 6 Конвенції та ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції, які передбачають відповідно таке:

пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом (...).»

стаття 1 Протоколу № 1

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

I. ПРИЙНЯТНІСТЬ

А. Попередні заперечення Уряду

12. Уряд стверджував, що заявник не вичерпав національні засоби захисту відносно дій виконавчої служби та швидкості провадження.

13. Заявник не надав жодних коментарів.

14. Суд зазначає, що такі зауваження вже відхилялись у ряді рішень Суду (див. вищевказане рішення у справі «*Ромашов проти України*», п. 41). У цих справах Суд встановив, що заявники були позбавлені можливості використання засобів захисту, запропонованих Урядом. Суд не знаходить причини робити інший висновок у цій справі, тому відхиляє заперечення Уряду.

Б. Висновок

15. У світлі наданих сторонами зауважень Суд вважає, що скарга

---

¹ Приблизно 2070 ЄВРО.

заявника за п. 1 ст. 6 Конвенції порушує серйозні питання факту та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду по суті. Суд не знаходить підстав для проголошення заяви неприйнятною. З тих же підстав скарга заявника за ст. 1 Протоколу № 1 не може бути проголошена неприйнятною.

II. ЩОДО СУТІ

A. Скарги заявника за п. 1 статті 6 Конвенції

16. Уряд стверджував, що державні виконавці здійснили всі необхідні заходи для виконання рішення і не можуть нести відповідальність за затримки у виконавчому провадженні. Далі Уряд стверджував, що п. 1 ст. 6 Конвенції порушено не було.

17. Заявник не надав будь-яких додаткових аргументів до його початкової скарги.

18. Суд зауважує, що рішення від 4 серпня 2000 року та 3 липня 2001 року залишаються невиконаними протягом чотирьох та трьох років, відповідно.

19. Суд вважає, що у справі заявника, з огляду на затримку у виконанні рішень протягом таких періодів, державні органи позбавили п. 1 ст. 6 Конвенції його сенсу. Суд вирішує, що Уряд не надав будь-яких виправдань такої затримки (див. рішення у справі *«Шмалько проти України»* від 20 липня 2004 року, № 60750/00, п. 45).

20. Відповідно, п. 1 ст. 6 Конвенції було порушено.

B. Скарги заявника за ст. 1 Протоколу № 1

21. Уряд у своїх зауваженнях підтвердив, що кошти, присуджені заявнику національним судом, становлять «майно» у розумінні ст. 1 Протоколу № 1. Однак Уряд стверджував, що це положення не було порушене, оскільки право заявника на присуджені кошти не ставилось під сумнів і заявник не був позбавлений свого майна. Далі Уряд зазначав, що затримка у виплаті була пов'язана з важким економічним становищем боржника та провадженням про його банкрутство.

22. Заявник не надав будь-яких додаткових коментарів до його початкової скарги.

23. Суд повторює свою прецедентну практику, у якій неможливість для заявника отримати виконання рішення суду на його або її користь становить втручання у право на мирне володіння майном, як це впливає з першого речення частини 1 статті 1 Протоколу № 1 (див., серед іншого, справи *«Бурдов проти Росії»*, № 59498/00, п. 40, ЄСПЛ 2002-III, та *«Ясіуніен проти Литви»*, № 41510/98, п. 45, від 6 березня 2003 року).

24. На думку Суду, неможливість для заявника у цій справі домогтися виконання рішень від 4 серпня 2000 року та 3 липня 2001 року протягом такого тривалого періоду становить втручання у його право на мирне володіння майном у сенсі першої частини статті 1 Протоколу № 1.

25. Неспроможністю виконати рішення Новокаховського міського суду національні державні органи тривалий час перешкоджали та досі перешкоджають заявнику в отриманні повної суми, на одержання якої заявник мав право. Уряд не надав будь-яких виправдань цьому втручанням.

Суд вважає, що економічні труднощі не можуть виправдати таке порушення. Більше того, прийнявши до уваги розпочате заявником провадження щодо стягнення з боржника компенсації і навіть припустивши, що компенсація за затримку виплат, присуджена рішенням від 17 травня 2004 року, може вважатись за обставин цієї справи *de facto* ефективним засобом щонайменше стосовно затримки виплати боргу за рішенням від 4 серпня 2000 року, Суд зауважує, що воно також залишається невиконаним і перспективи щодо його виконання такі ж невизначені, як і щодо початкових рішень.

26. Відповідно, ст. 1 Протоколу № 1 була порушена.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

27. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

28. Суд зауважує, що коли Секретар пропонував надати детальну скаргу щодо справедливої сатисфакції, заявник не надав такої скарги. Проте у попередньому листуванні заявник просив відшкодувати йому нематеріальну шкоду у сумі 50 000,00 грн., і у його відповіді на лист Секретаря він зазначив, що має намір підтримувати свою заяву. Суд приймає до уваги те, що в результаті встановлених порушень заявник зазнав певної моральної шкоди, достатнім відшкодуванням якої не може бути лише констатація порушень. Проте заявлений розмір є надмірним. Роблячи свою оцінку на неупередженій основі, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику 1000 ЄВРО.

29. Крім того, залишається безсумнівним те, що держава досі має зобов'язання виконати рішення, які розглядаються. Відповідно, заявник має право отримати всю суму заборгованості, а також і компенсацію, присуджену йому в ході національних судових проваджень.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявника прийнятною;
2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що у цій справі було порушення статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції;
4. *Вирішує*, що:
  - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику суму, що складає 1000 ЄВРО (одна тисяча ЄВРО) як компенсацію нематеріальної шкоди плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявника;
  - (б) ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
  - (в) у випадку невиконання чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем

належної заявникові суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;

5. *Відхиляє* інші вимоги заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 26 липня 2005 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. НАИСМІТ

Заступник секретаря секції

Ж.-П. КОСТА

Голова секції